

Образованието на мигранти в ЕС: Мониторинг и оценка

[Проучването „Образованието на мигранти: Мониторинг и оценка“](#) е начален опит за изследване на мониторинга и оценяването на образованието на мигранти към настоящия момент в Европа. Преглед на литературата очерта основните измерения на мониторинга и оценяването на образованието на мигранти и те бяха използвани за създаването на въпросници, попълнени от национални експерти от 27 страни – членки на ЕС. **Националният експерт в България е Бистра Иванова от Мулти култи колектив.** Проучването показва, че повечето страни членки в една или друга степен са разработили образователни политики за децата мигранти. Те обаче рядко са придружени с цялостна задълбочена система за мониторинг и оценка. Някои държави са направили по-големи усилия от други в зависимост от относителния дял на мигрантите, които живеят в съответната държава, и в по-малка степен, в зависимост от нивото на интеграционните им политики в сферата на образованието.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Страните - членки на ЕС са предприели различни стъпки в посока мониторинг и оценка на образованието за мигранти, но в нито една не е открита цялостна задълбочена система за мониторинг и оценка.
- Повечето страни членки са разработили в определена степен образователни политики за децата мигранти. Предизвикателствата пред създаването на система за мониторинг и оценка на тези политики не бива да бъдат подценявани.
- Някои страни членки са стигнали по-далеч от други и това се дължи по-скоро на важността на населението, родено в други държави, отколкото на нивото на образователни политики в сферата на образованието.
- Повечето страни вече са разработили системи за мониторинг и оценка на образователните си системи изобщо. Това означава, че структурата съществува и мигрантите могат да бъдат включени в нея като специална целева група.

ПРЕПОРЪКИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ

- ЕК следва да се споразумее със страните членки за обща рамка, така че процесите на мониторинг и оценка да могат да бъдат сравнявани, както и да се подсили сътрудничеството.

- ЕК следва да разработи дневен ред за насърчаване на мониторинга и оценката на политиките, свързани с образованието на деца мигранти в страните членки.
- Агенция Eurydice следва да мониторира стратегията на ЕС за насърчаване на мониторинга и оценката.
- Програма Erasmus+ следва да разшири Ключова дейност 3 за програми за peer-review между страните членки, който включва мониторинг и оценка на политиките.
- ЕК следва да създаде специални финансови механизми за страни членки, които желаят да подобрят своите механизми за мониторинг и оценка на образователните политики за децата с мигрантски произход.
- ЕК следва да отвори покана за изследователски инициативи, които да запълнят празнините по определени теми, свързани с мониторинга и оценката на политики в подкрепа на учениците с мигрантски произход.

Проучването също така идентифицира **препоръки към страните членки**:

- Оценяването на миграционните политики следва да се базира на научни доказателства.
- Процесът на мониторинг и оценка следва да се фокусира върху системни процеси, които ограничават постиженията на мигрантите в училище.
- Страните членки следва да имат предвид специфичните различия на мигрантите във връзка с техния етнически произход.
- Мониторингът и оценката дават информация за текущото състояние на прилагането на политиките.
- Страните членки са отговорни за мониторирането и оценяването на политиките, свързани с образованието на мигранти.
- Процесът на мониторинг и оценка следва да бъде в ръцете на независими изследователи, за да се гарантира прозрачност и отчетност.
- Чрез мониторинга и оценката страните членки могат да научат кои са добрите устойчиви практики в сферата на образованието на учениците с мигрантски произход в училище.
- Страните членки следва да прилагат интеркултурен подход, когато извършват мониторинг и оценка.
- Страните членки следва да въведат мониторинг и оценка на няколко нива – национално, регионално, местно.
- Когато мониторираат въвеждането на иновативни практики в сферата на образованието на мигранти, страните членки следва да въведат рамка на сътрудничество между училищата, вместо на съперничество.

КОНТЕКСТ

Няколко доклада и проучвания (ЕК, 2012; OECD, 2006, 2009 и 2012a and Евростат, 2014) потвърждават, че в образователните системи на страните – членки на ЕС съществуват значими пречки пред децата с мигрантски произход. Според Eurydice (2004) мониторирането играе важна роля в достигането на европейските

benchmarks в образованието и обучението на деца и младежи с мигрантски произход. Напр. „Европейският център за мониторинг на расизма и ксенофобията [...] фокусира своите дейности през 2013 и 2014 г. върху изследване на дискриминацията на мигрантите в сферата на образованието” (Eurydice, 2004: 13). От друга страна, Eurydice (2009) посочи, че в някои региони се прави мониторинг на настоящите практики на училищно ниво. Сравнителен анализ разкрива липсата на данни за мониторинг на политиките (ЕК, 2013b). В светлината на тази ситуация, Европейският парламент реши да възложи това проучване, за да предложи преглед на актуалните подходи за мониторинг и оценка на образователните политики за децата мигранти в Европа. Като се има предвид, че в тази посока до момента са направени ограничени усилия, това проучване може би представлява първа стъпка в представянето на МООМ в политическия дневен ред на ЕС.

МЕТОДОЛОГИЯ

Преглед на литературата разкри основните измерения, в които образователните политики, които засягат децата мигранти, следва да бъдат оценявани и мониторираны. Основните са събирането на информация и измерването на въздействието и резултатите. Няколко доклада подчертават важността на мониторирането и оценяването при създаването на политики – от първите стъпки на разработване до прилагането им. На базата на прегледа на литературата беше разработен въпросник. Той съдържа въпроси, свързани с контекстуализирането на всяка държава, предлагайки преглед на управлението на образователните политики за деца мигранти и изследване на основните дейности, които държавите предприемат във връзка с мониторирането и оценката на тези политики на национално ниво. Въпросникът беше попълнен от национални експерти от 27 страни - членки на ЕС. Националният експерт в България е Бистра Иванова от Мулти култи колектив.

Печатна версия ISBN 978-92-846-0382-4

Онлайн версия ISBN 978-92-846-0381-7 ([вижте тук](#))

Проучването е финансирано от Европейския парламент чрез Търг “Преглед и мониторинг на образованието за мигранти в ЕС” (IP/V/CULT/IC/2015-163)

За контакти:

Бистра Иванова, председател

Мулти култи колектив

+359 89 823 9850

bistra@multikulti.bg